

Napfogyatkozás / Eclipse

SZVORÁK
KATI

Bánatdalok

Hungarian Folksongs

DIGITAL
STEREO
HCD 18239

ECLIPSE

Hungarian folk songs

Selection & arrangements by Kati Szvorák [1]–[9], Mátyás Bolya [2], [4], Béla Ágoston [5]

[1] Let the sun rise, dear God –
Songs from Gyimesfelsőlok
<i>S ne ne ne</i>
<i>My sun, my sun, my bright sun</i>	7'16"	<i>Three sheep are not such a big flock</i>
(Borzavár)
<i>The kitten is sitting on the stove</i> (Zirc)	
[2] Petticoats drenched in dew –
Love songs from Moldavia
<i>The dove is picking grains of wheat</i>
(Lésped)
<i>The violet keeps asking</i> (Klészse)	7'06"	[6] Don't cry, my rose –
Songs from Gyimes
<i>Away, away, home, home</i> (Tarkó stop)
<i>Gone is the little bird</i> (Tarkó stop)
<i>I'm going away</i> (Görbepatak)	6'11"
[3] The sun has risen –
Lamenting songs from Gyimes
<i>The motherless bird wanders around</i>
(Háromkút)
<i>Sorrow, sorrow, you are so heavy</i>
(Nyíresalja)
<i>The sun has risen</i> (Gyimesfelsőlok)	6'11"	[7] The red morning star –
Wedding songs from Felföld
<i>Don't fall asleep</i> (Menyhe)
<i>Oh my sweet dear duck</i> (Barslédec)
<i>Periwinkle</i> (Nyitraegerszeg)
<i>Help us, our Lord</i> (Menyhe)
<i>My mother, my mother</i> (Menyhe)
<i>The coach is rattling</i> (Geszte)
<i>The little bird is gone</i> (Áj, Menyhe)	9'40"
[4] The love of my rose –
Love songs from Moldavia
<i>I am afflicted</i> (Lésped)
<i>Start out on one road</i> (Kézse)
<i>Come out, lily of the valley</i> (Gajcsána)	6'55"	[8] Starless dark night – Night and dawn
songs from Transylvania
<i>The dark sky is</i> (Szék)
<i>At a starless dark night</i> (Magyarszovát)
<i>I beg my good Lord</i> (Kőrösfő)
<i>The morning star shines</i> (Méra)	9'00"
[5] Echoes of Bakony –
Bagpipe songs
<i>Hey bagpipe, bagpipe</i> (Felsőpáhok)
<i>The wheat has ripened</i> (Szentgál)
<i>I've not eaten hawthorns</i> (Szentgál)
<i>The shovel is getting married</i> (Porva)
<i>If you want to become a piper</i> (Zirc)	6'15"	[9] Waiting for the dawn – Prison-songs
from Somogy and Gömör
<i>Farewell to my homeland</i> (Somogyszob)
<i>I'm waiting for my dawn</i> (Áj)	4'40"

Total time: 62'18"

KATI SZVORÁK – voice

Béla Ágoston – Jews harp song, bagpipe, Mátyás Bolya – kobza, Sándor D. Tóth – viola

Tamás Gombai – fiddle, Zsolt Kürtösi – double bass

Sung in Hungarian

NAPFOGYATKOZÁS

Bánatdalok

Válogatta és feldolgozta Szvorák Kati [1]–[9], Bolya Mátyás [2], [4], Ágoston Béla [5]

[1] Add fel Isten azt a napot –
Dalok Gyimesfelsőlökből
<i>S ne ne ne</i>
<i>Napom, napom, fényes napom</i>	7'16"	[6] Ne sírj, rózsám – Gyimesi dalok
<i>El-el ... haza, haza</i> (Tarkó megálló)
<i>Elment az a kicsi madár</i>
(Tarkó megálló)
<i>Úgy elmegyek</i> (Görbepatak)	6'11"
[2] Harmatos rokolya –
Moldvai szerelmesdalok
<i>Búzaszemet szed a galamb</i> (Lésped)
<i>Mind azt mondja a viola</i> (Klészse)	7'06"	[7] Piros hajnal csillaga –
Felföldi lakodalmások
<i>Né aludj el</i> (Menyhe)
<i>Ó, én édes aranyos kácsám</i> (Barslédec)
<i>Téli zöld</i> (Nyitraegerszeg)
<i>Segélj el, Uram</i> (Menyhe)
<i>Anyám, anyám</i> (Menyhe)
<i>Zörög a kocsi</i> (Geszte)
<i>Elment a madárka</i> (Áj, Menyhe)	9'40"
[3] Feljött a nap – Gyimesi keservesek
<i>Bújosik az árva madár</i> (Háromkút)
<i>Bánat, bánat de nehéz vagy</i>
(Nyíresalja)
<i>Feljött a nap</i> (Gyimesfelsőlok)	6'11"	[8] Csillagatlan sötét éjjel –
Éjjeli és hajnali nóták Erdélyből
<i>Tele van a sötét égbolt</i> (Szék)
<i>Csillagatlan sötét éjjel</i> (Magyarszovát)
<i>Arra kérem az én jó Istenemet</i> (Kőrösfő)
<i>A hajnali csillag ragyog</i> (Méra)	9'00"
[4] Rózsám szerelme –
Moldvai szerelmesek
<i>Beteg vagyok</i> (Lésped)
<i>Indulj el egy úton</i> (Kézse)
<i>Gyere ki te gyöngyvirág</i> (Gajcsána)	6'55"	[9] Hajnalváró –
Somogyi és gömöri rabének
<i>Isten hozzád szülöttem föld</i>
(Somogyszob)
<i>Várom én is hajnalomat</i> (Áj)	4'40"
[5] Bakonyi visszhang – Dudanóták
<i>Sej duda, duda</i> (Felsőpáhok)
<i>Megérett a búza</i> (Szentgál)
<i>Nem ettem én gelegenyét</i> (Szentgál)
<i>Házasodik a lapát</i> (Porva)
<i>Aki dudás akar lenni</i> (Zirc)
<i>Három ürü nem nagy farka</i> (Borzavár)
<i>Kályha vállán ül a cica</i> (Zirc)	6'15"		Összidő: 62'18"

SZVORÁK KATI – ének

Ágoston Béla – dorombének, duda, Bolya Mátyás – koboz, D. Tóth Sándor – brácsa

Gombai Tamás – hegedű, Kürtösi Zsolt – bőgő

Magyar nyelven

On her twelfth recording, **Kati Szvorák** – “sunshine’s little sister”, as Erzsébet Palotai once called her – sings songs of our innermost self and the many faces of sorrow. She sings her songs in the shadow of the sun and of war, revealing loneliness and sorrow with the healing power of topicality. She sings to us messages of the Sun, the Moon and the stars, from the dawn dew and from love. She is not only a fine character and a God-blessed talent, with a voice like a skylark’s – she also possesses the finest “duende”. Word of her integrity reached me sooner than her voice. Her natural, sincere personality and the musical and human purity of her singing are unchanged. She must be a happy person, for her golden voice is faithfully accompanied by “silver music” too.

József Utassy
poet

Szvorák Kati – akit valamikor Palotai Erzsébet „a napsugár kishúgának” nevezett – tizenkettedik önálló lemezén legrejtettebb énjének énekei, a sokféleképpen átélt bánat dalai szólnak meg. A nap és a háború árnyékában újraénekelte dalok gyógyító időszerűséggel, lélekbúvárként tárják elénk a magány, a szomorúság érzéseit. A nap, a hold, a csillagok, a hajnali harmat és a szerelem üzenetét dalolja Szvorák Kati, a kitűnő teremtmény, a pacsitartó, istenáldotta énekes, aki nemcsak tehetséges, de gyönyörű „duende” birtokosa is. Jellemének híre előbb jutott el hozzám, mint hangjaé. Természetessége, őszintesége, énekének zenei és emberi tisztasága változatlan. Boldog ember lehet nagyon, hiszen aranyhangját „ezüst muzsika” kíséri hűségesen.

Utassy József
költő

Szvorák Kati önálló kiadványai / Solo recordings

- Dalvándorlás** (1986) – a Dunatáj népzeneje / *music from the Carpathian basin*
Iglice szívem (1989) – népdalok gyermekeknek / *folk songs for children*
Jelenti magát Jézus (1991/97) – népénekek / *folk hymns*
Hungarian Folk Music (1992) – táncházmuzsika / *dance-house music*
Vagyunk (1992) – Tóth Zsófiával – felföldi költők versei / *Hungarian poems from Slovakia*
Tavaszzilág (1993/95) – Kiss Ferencsel – tavaszi szokásdalok / *spring songs*
Live (1993) – spanyolországi élő felvételek / *live recording from a Spanish tour*
Énekeim (1995) – válogatás tíz év nyolc lemezéről / *the best of 1986–96*
Aranyoslábú iglice (1996) – Kiss Ferencsel – népzene gyermekeknek / *folk music for children*
Válaszúton (1997) – Illés Lajossal – népdalátiratok / *world music*
Álomföldön (1997) – Illés Lajossal – megzenésített gyerekversek / *music for children*

Fontosabb közreműködések / Featured recording

Felkelő nap háza (1988), Népszokások (1988), Tündérvilla (1989), Musique de Transylvanie (1989), Borivóknak való (1990), Palóc karácsony (1990), Le printemps de la cornemuse (1995), Deep forest (1995), Illés L. Magyar ének (1996), All verdens folkesmusik (1997), Cantus Hungarorum (1998)

1 Add fel Isten azt a napot
Dalok Gyimesfelsőöklől

S ne ne ne ne ne ne ne
S le le le le le le le
Add fel Isten azt a napot,
Hogy süsse fel a harmatot!

Ne ne ne ne ne ne ne
Sej le le le *stb.*
A harmatot a földekről.
Bánatot a bús szivemről.

Ne ne ne ... S le le
Felsütött a napsugárja
Minden ember ablakjára.

Én Istenem mi az oka,
Az enyémmre nem süt soha.
S ne ne ... S le le

S bánat, bánat, be nehéz vagy!
Be rég hogy a szivemen vagy!
Amíg azok eloszolnak,
Tőlem minden jók elmúlnak.

Úgy megevett engem a bű,
Mint erdőbe a fát a szű.
A fát ölte meleg által,
Engem a búbánat által.

S napom, napom, fényes napom,
Homályba borult csillagom.
Összezártam a világot,
Nem találtam boldogságot.

Let the sun rise, dear God
Songs from Gyimesfelsőöklől

S ne ne ne ne ne ne ne
S le le le le le le le
Send up that sun, my God,
To dry up the dew!

Ne ne ne ne ne ne ne
Sej le le le *etc.*
The dew from the fields
The sorrow from my woeful heart.

Ne ne ne ... S le le
Now the rays of the sun shine
Upon the windows of all men.

My God, why is it
That they never shine upon my windows.
S ne ne ... S le le

Sorrow, sorrow, you are so heavy!
You have dwelt on my heart for so long!
And while those [sorrows] dissolve,
All good things pass away from me.

Grief has eaten me up
Just as a woodworm eats the tree in the forest
The tree has been killed by the heat,
My heart has been killed by woe.

My sun, my sun, my bright sun,
My star shrouded by obscurity,
I have wandered all around the world
And I have not found happiness.

Meg kell mezőnek zöldülni,
Ha mindennap eső éri,
Be kell erdőnek borulni,
Ha mindennap új szél éri.

Meg kell a búzáknak érni,
Ha mindennap meleg éri.
Meg kell szőlőnek lágyulni,
Ha mindennap harmat éri.

Meg kell szívemnek hasadni,
Ha mindennap bánat éri.
El kell arcomnak hervadni,
Ha mindennap könnyű éri.

S meg kell hajamnak őszülni,
Mert sok keserűség éri,
Bű életem, bánat napom,
Fekete gyász alatt lakom.

S nene ne ne *stb.*
Le le le le *stb.*
S én Istenem, hogy lehessen,
Szemes vakot, hogy szeressen!
S le le le le *stb.*

Szeress, szeress, csak nézd meg, kit!
Mert a szerelem megvakít,
Mert a szerelem megvakít,
Sej lele lele *stb.*
Le le *stb.*

S mert én csak egyet szerettem,
S avval is megelégedtem.
S le le

The field must sprout
If the sun shines upon it every day,
The woods must turn dark
If a new wind blows on it every day.

The wheat must ripen
If the air is warm every day,
The grape must soften
If dew settles on it every day.

My heart must break
If sorrow enters it every day,
My face must wither
If tears fall on it every day.

And my hair must turn grey,
For much misery has fallen on it,
My life is full of woe, my days full of sorrow,
I live under black grief.

S ne ne ne ne *etc.*
Le le le le *etc.*
My God, how could it be,
How could someone who can see love a blind one!
S le le le le *etc.*

Love him, love him, only take a look at whom
you love,
For love can blind you,
For love can blind you,
Lele lele *etc.*
Le le *etc.*

For I loved only one man,
And he was enough for me.
Le le ...

2 Harmatos rokokya
Moldvai szerelmesdalok

Búzaszemet szed a galamb,
Jaj de szépen szól a harang.
Vajon kinek harangoznak?
Talán nem a galambomnak.

Vajon kinek harangoznak?
Talán nem a galambomnak?
Bár csak addig el ne vinnék,
Amig innét odaérnék!

Amig innét odaérnék,
Bár egy levelet írhatnék!
Reszket kezem, nem írhatok,
Hull a könnyem, nem láthatok.

Ha én innét odaérnék,
Bánádi papot fogadnék,
Ezüst muzsikát húzatnék,
Ezüst muzsikát húzatnék.

Nem jöttél el nézésekre,
Gyere el temetésekre!
Vess egy lapát földet reám!
Talán megérdemlem, rózsám!

(Lésped)

Mind azt mondja a viola:
Miért harmatos a rokokya?
Harmatos búzát arattam,
Szeretömtől elmaradtam.
Tererere rererere.

Petticoats drenched in dew
Love songs from Moldavia

The dove is picking grains of wheat,
Oh how beautifully the bell tolls.
Whom are they ringing the bells for?
I wonder if it's for my dove.

Who are they ringing the bells for?
I wonder if it's for my dove.
If only they did not take her away
By the time I get there from here.

By the time I get there from here,
If only I could write a letter.
My hands are shaking, I cannot write,
My tears are falling, I cannot see.

If I could get there from here,
I would hire a priest from Bánad,
I would have them play silvery music,
I would have them play silvery music.

You did not come to see me,
Now come to my funeral.
Throw a spadeful of earth on me,
Perhaps I deserve it, my rose.

(Lésped)

The violet keeps asking,
Why are the petticoats drenched in dew?
I have reaped dewy wheat,
I have kept away from my lover,
Tererere rererere.

Vajon ki járt kiskertembe,
Fekete galamb képibe?
Szedi virágomnak ágát,
Violámnak szép virágát.
Terere...

Szent Istenem, hogy éljek meg,
Hogy a világ ne szőljon meg?
Szól a világ, csak had szóljon,
Az Istened el ne hagyjon.
Terere...
Szól a világ, mit hajtok rá,
Éjjen a tűz, ha tesznek rá.
Terere...

S kimentem az útra sírni,
Meg nem vigasztala senki.
Minden anya könyörüljön,
Gyermeiket soha ne szüljön.
Terere...
Édesanyám én már megyek,
Rólam minden gondod levedd.
Terere...

S én Istenem, Magdó lányom,
Hogy kell én tőled megválnom,
Mikor Magdó kicsi lány volt,
Szép fekete gecája volt.
Terere...

Olyan házat csináltatok,
Ablakot rá nem vágatok.
Sem ajtaja, sem ablaka,
Sem aki bekopogtatna.
Terere...
Elmentem a földbe lakni,
Hogy ne taszigáljon senki.
Terere...

Who comes to my little garden
In the shape of a black dove?
He picks the stems of my flowers,
The beautiful flowers of my violet.
Terere...

Oh my great God, how could I live
And not have people talk about me?
People will talk, let them talk
May not your God leave you.
Terere...
People talk, what do I care,
Let the fire burn if it is stoked.
Terere...

I went out to the road to cry
And nobody came to console me.
Let all mothers have mercy
And not bear children anymore.
Terere...
My dear mother, I am leaving,
Lift up all your worries from me.
Terere...

Oh my God, my daughter, Magdó,
Is this how I must say goodbye to you?
When Magdó was a small girl,
She had a nice black braid.

I will build a house
And I will put no windows in it.
It will have neither door nor window
Nor anyone to knock on it.
Terere...
I went to dwell in the earth,
So that no one will shove me around anymore.
Terere...

Szomorú éneket mondok,
Én csak bús napokat kapok.
S a nagy Isten el ne térje,
Csodát csináljon belőle.
Terere...

(Klázse)

3 Feljött a nap

Gyimesi keservegek

Bújdosik az árva madár,
S minden erdő szélre leszáll.

S keresi a párját szegény,
Ő is olyan árva, mint én.

S árva vagyok apa nélkül,
De még árvább anya nélkül.

S én Istenem, rendelj szállást,
Hogy meguntam a bódorgást!

(Háromkút)

Bánat, bánat, de nehéz vagy,
S be rég, hogy a szívemen vagy,
S be rég, hogy a szívemen vagy!

Elcserélném, de nincs kivel,
Mert a bú nem kell senkinek,
Senki ember gyerekeinek.

Adjon Isten, bár másnak jót,
Mert az enyém csak gyarló volt,
Mert az enyém csak gyarló volt.

I sing a sad song,
Woeful days are all I get.
May not the great God let it be this way,
May he perform a miracle.
Terere...

(Klázse)

The sun has risen

Lamenting songs from Gyimes

The motherless bird wanders around
And flies down to the fringes of all woods.

The poor one looks for its mate,
Just like me, it's an orphan.

Without my father, I am an orphan,
But even more of an orphan without my mother.

O my God, find me shelter,
For I am so tired of wandering!

(Háromkút)

Sorrow, sorrow, you are so heavy,
And you have been upon my heart for so long,
And you have been upon my heart for so long!

I would exchange it, but I have no one to
exchange it with,
For no one wants sorrow,
No child of Adam.

May God give good things to others,
For my lot was only wretched things,
For my lot was only wretched things!

Ver az Isten, ver jól, látom,
Verjen is meg, azt kívánom,
Verjen is meg, azt kívánom.

Elmennél-e s itt hagynál-e?
Szíved értem nem fájna-e,
Szíved értem nem fájna-e?

Én elmegyek, te itt maradsz,
Tőlem több panaszt nem hallasz,
Kit hallottál, avval maradsz.

(Nyíresalja)

Feljött a nap, el kell menni,
Más szállásra kell indulni.
Tra la la stb.

Feljött a nap tisztulásra,
Indulni kell más szállásra.
Tra la la stb.

Más szálláson meg kell állni,
Ott új szokást kell tanulni.
Tra la la stb.

Eszteendőről eszteendőre
Ketten jártunk az erdőre.
Tra la la stb.

(Gyimesközéplek)

God afflicts me and afflicts me well, I can see,
Let him afflict me, that's all I want,
Let him afflict me, that's all I want.

Would you go away and leave me?
Would not my heart suffer for you,
Would not my heart suffer for you?

I am leaving, you are staying here,
You will here no more complaints from me,
What you have heard till now will stay with you.

(Nyíresalja)

The sun has risen, I must leave,
I must start out for a new abode.
Tra la la etc.

The sun has risen to clean all things
A new abode I must start out for.
Tra la la etc.

I must stop at my new abode
And learn new customs there.
Tra la la etc.

Year after year
We two have gone out to the woods.
Tra la la etc.

(Gyimesközéplek)

4 **Rózsám szerelme**
Moldvai szerelmesek

S beteg vagyok, a szerelem betegje,
Világoskék szemmel vagyok megverve.
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Nem gyógyít meg, csak a rózsám szerelme.

S búzaszemet szedeget egy vadgalamb,
Milyen szépen szól az lézpedi harang!
S azt veri ki mind a két oldalába,
Szerettem egy barna legényt hiába.

(Lézped)

Indulj el egy úton,
Én is egy másikon,
Ahol összegyűlünk,
Egymásnak se szólnunk.

Ha egymásnak szólnuk,
Mindjárt is azt mondják,
Mindjárt is azt mondják,
Hogy szeressük egymást.

Szeretlek, szeretlek,
Csak ne mond senkinek,
Míg a szent oltáron,
Össze nem szentelnek.

Ha a szent oltáron.
Összeszentelhetnek,
Attól tovafelé,
Élhetünk Istennek.

(Klézse)

The love of my rose
Love songs from Moldavia

I am afflicted, afflicted by love,
I am bewitched by light blue eyes.
I am bewitched by light blue eyes,
And my only cure is the love of my rose.

A wild dove is picking grains of wheat,
The bell of Lészped tolls such a beautiful tune!
And the tune it rings out on both sides says
That I have loved a brown-haired lad in vain.

(Lészped)

Start out on one road,
I'll set out on another one,
Let's not even talk to each other
Where we meet.

If we talk to each other,
They'll say at once,
They'll say at once
That we are in love.

I love you, I love you,
Just don't tell anyone,
Until we are joined in wedlock
At the holy altar.

If we are joined in wedlock
At the holy altar,
From then onwards
We can live for God.

(Klézse)

Gyere ki, te gyöngyvirág,
Mert feljött a holdvilág, jaj,
Gyere ki, te gyöngyvirág,
Mert feljött a holdvilág, jaj!

Majd kinézek ablakon,
S a lajbimat gombolom, jaj,
S a lajbimat gombolom,
Szeretőmet gondolom, jaj.

S a te vasas kapudat,
Más zörgeti, de nem én, jaj,
Az zörge, ha nem én,
Még eszedbe jutok én, jaj.

S a te tarka kutyádat,
Más hergeli, de nem én, jaj,
Az hergesse, ha nem én,
Még eszedbe jutok én, jaj.

S a te karcsú derekad,
Más szorítja, de nem én, jaj,
Az szorítja, ha nem én,
Még eszedbe jutok én, jaj.

S a te piros orcádat,
Más csókolja, de nem én, jaj,
Az csókolja, ha nem én,
Még eszedbe jutok én, jaj.

(Gajcsána)

Come out, lily of the valley,
For the moonlight has risen, alas,
Come out, lily of the valley,
For the moonlight has risen, alas!

I'll look out of my window
And button my vest, alas,
And button my vest
And think of my lover, alas.

And it's someone else
Who bangs on your iron gate, not me, alas,
Let him bang on it if I can't,
The time will come when you'll recall me, alas.

And it's someone else
Who plays with your spotted dog, not me, alas,
Let him play with it if I can't,
The time will come when you'll recall me, alas.

And it's someone else
Who embraces your slim waist, not me, alas,
Let him embrace it if I can't,
The time will come when you'll recall me, alas.

And it's someone else
Who kisses your red cheeks, not me, alas,
Let him kiss them if I can't,
The time will come when you'll recall me, alas.

(Gajcsána)

5 **Bakonyi visszhang**

Dudanóták

Sej duda, duda, duda,
Szól a duda:
Hét tél, hét nyár,
Mind a kettő egy pár.
Megőriztem a zsidát,
Még se vettek egy csizmát!
Elvásott a sarka,
Fölállott az orra,
Édes kedves komámasszony,
Könyörüljön rajta.

(Felsőpáhok)

Megérett a búza,
Kipotyog a magja,
Ennek az ürgének,
Jaj, de tele van a likja,
Likja, likja, likja!

(Szentgál)

Nem ettem én gelegenyét,
Nem szeretek kanászlegényt.
Érett szilvával élek én,
Juhászlegényt szeretek én,
Juhászlegényt szeretek én.

Ó, te szegény juhászlegény,
Miért vagy olyan nagyon szegény?
Kevés a pénz, sokan vagytok,
Mégis mindig mulatgattok.
Mégis mindig mulatgattok!

(Szentgál)

Echoes of Bakony

Bagpipe songs

Hey bagpipe, bagpipe, bagpipe
The bagpipe sings:
Seven winters, seven summers,
Both make up one pair.
I've kept the odds-and-ends together.
But they still didn't buy the boots!
Its heels have worn away.
Its toe has curled up,
My sweet dear good woman
Take pity on it!

(Felsőpáhok)

The wheat has ripened,
Its grain is falling out,
This gopher, look how full
Its hole has become,
Its hole, its hole, its hole!

(Szentgál)

I've not eaten hawthorns,
I love no swineherd lad.
My food is ripe plums.
My love is a young shepherd,
My love is a young shepherd.

Oh you poor young shepherd,
Why are you so very poor?
Money is scarce, your family is big
And still you're always making merry,
You're always making merry!

(Szentgál)

Házasadik a lapát,
Elveszi a piszkafát.
Vőfély lesz a szénvonó,
Szakajtólány, nyoszolyó!

Sej, haj, vadliba,
Mit ettél a lakziba?
Tekintetes káposztát,
Méltóságos rántottát.

Dirmeg-dörmög a medve,
Nincsen neki jó kedve,
Zireg-zörög a lánc,
De kedvetlen a tánca.

(Porva)

Elszaladt a kemence,
Tele pogácsával,
Utána ment a mester,
Az összes diákjával.

Árkot ugrott, nagyot huppant,
Kitörött a lába,
Panaszkodott a papoknak,
Tegyék kalodába.
Beletették kalodába,
Szálka ment a kisujjába!
Dirr-durr, mester úr,
Álvég felől nagy szél fúj!

(Porva)

The shovel is getting married,
It marries the poker.
The oven-peel will be the best man,
The dough-basket will be the bridesmaid.

Hey, wild-goose,
What did you eat on the wedding feast?
Right honourable cabbages
And worshipful scrambled eggs.

The bear is mumbling and grumbling,
It's not in high spirits.
Its chain is jingling and jangling,
Its dance is so downhearted.

(Porva)

The oven ran away
Full of cakes,
The master ran after it
With all his pupils.

He jumped over a ditch, he plopped down
And he broke his legs.
He complained to the priests,
'Put me in the stocks'.
They put him in the stocks,
A splinter ran into his little finger!
Bang-bang, master,
A great wind blows from the lower end of the
village!

(Porva)

Aki dudás akar lenni,
Annak pokolba kell menni.
Ott kell néki megtanulni,
Hogyan kell a dudát fújni,
Dú, dú, dúdúdú *stb.*

Fújd föl dudás a dudádat,
Csúz fújja föl a pofádat!
Tedd le, vedd föl, tedd le, vedd föl,
Azután meg csapd a földhöz!
Dú, dú, dúdúdú

Járd meg, borzas amint illik,
Ott törjön el, ahol hajlik!
Ha igazán meg nem járod,
Szakadozzon el a lábad!
Dú, dú, dúdúdú

(Zirc)

Három ürü nem nagy falka,
Három kislány hajtogatja.
Mind a három selyemszoknyás,
Egy sem kislány, ki nem csalfás!

Csalfa vagyok, nem tagadom,
Tudja meg kedves galambom!
Ha megtudja, megharagszik,
Az én kedves kisangyalom!

Jön a barom, szomjas nagyon,
Ítasd meg, kedves galambom!
Megitatnám, de nem merem,
Kicsi vagyok, nagy a vödör, beleesem!

(Borzavár)

If you want to become a piper,
You have to make a journey to hell.
There you can learn
How to blow the pipe,
Du du dududu *etc.*

Puff out your pipe, piper,
May the rheumatics puff out your cheeks!
Put it down, take it up, put it down, take it up,
Then smash it on the ground!
Du du dududu *etc.*

Hey you with tousled hair, dance as you should
Let it break where it bends.
If you don't dance really well,
May your feet be broken,
Du du dududu

(Zirc)

Three sheep are not such a big flock,
Three little girls driving them,
All three wear silk skirts,
Little girls are all deceitful!

I'm deceitful, I don't deny it,
Let my dear lover learn about it.
If he learns about it, he will get angry,
My dear little angel!

Here come the cattle, it's very thirsty,
Give it water, my dear lover!
I would give it water, but I don't dare to,
I'm small, the bucket is big, I'll fall into the well!

(Borzavár)

Kályha vállán ül a cica,
Meghúzom a hajad Vica,
Vica, Vica!
Tili lililili, tili lililili
Tili, lili lili!

Aki dudás akar lenni,
A Bakonyba jöjjön lakni,
Lakni, lakni!
Tili *stb.*

Itt majd talál tarka kutyát,
Abból csinálthat dudát,
Dudát, dudát,
Tili *stb.*

(Zirc)

6 Ne sírj, rózsám
Gyimesi dalok

El el el el, el el
Haza, haza, haza,
El el el el, el el
Haza, haza, haza,

Várlak, édes rózsám,
Este vacsorára.
Várlak, édes rózsám,
Este vacsorára.

(Tarkó megálló)

Elment az a kicsi madár,
Elment az a kicsi madár,
Aki engem szívből sajnál,
Aki engem szívből sajnál.

The kitten is sitting on the stove,
I'll pull your hair, Vica,
Vica, Vica!
Tili lililili, tili lililili
Tili, lili lili!

If someone wants to be a piper,
He should go to the Bakony to live,
To live, to live!
Tili *etc.*

Here he'll find a spotted dog,
And he can make a bagpipe from it,
A bagpipe, a bagpipe,
Tili *etc.*

(Zirc)

Don't cry, my rose
Songs from Gyimes

Away, away, away, away, away, away,
Home, home, home.
Away, away, away, away, away, away,
Home, home, home.

I'm expecting you, my sweet rose,
Tonight for supper.
I'm expecting you, my sweet rose,
Tonight for supper.

(Tarkó stop)

Gone is the little bird,
Gone is the little bird,
Who pities me from the bottom of her heart,
Who pities me from the bottom of her heart.

Elvitte a kicsi ruhám,
Elvitte a kicsi ruhám,
Reám hagyta világ búját,
Reám hagyta világ búját.

Gyere vissza kicsi madár,
Hozd vissza a kicsi ruhám,
Hozd vissza a kicsi ruhám,
Vedd le rólam világ búját.

(Tarkó megálló)

S fúvóm az énekem,
De nem jó kedvemből,
Csak a bú fuvassa,
Szomorú szívemből.

S könnyebb kösziklának
Lágy viasszá válni,
Mint két édes szívnek
Egymástól elválni.

Mikor két édes szív,
Egymástól elválík,
Még az édes méz is,
Keserűvé válik.

(Tarkó megálló)

Úgy elmegyek, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok.
S mikor híretem halljátok,
Leveletem olvassátok.

Amikor azt olvassátok,
Könnyeitek hullassátok.

She took away my little dress,
She took away my little dress,
And left me all the world's sorrow,
And left me all the world's sorrow.

Come back, you little bird,
Bring back my little dress,
Bring back my little dress
And take away the world's sorrow from me.

(Tarkó stop)

I sing my song,
But not out of happiness,
It is sorrow that makes it sing out
From my sad heart.

It's easier for a rock
To turn into wax,
Than it is for two sweet hearts
To part from each other.

When two sweet hearts
Part from each other,
Even the sweetest honey
Turns bitter.

(Tarkó stop)

I'm going away, look and see,
And you'll hear nothing from me.
And when you hear from me,
Read my letter.

When you read it,
Shed your tears.

Ne sírj, rózsám, ne keseregi,
Hogy a tiéd nem lehetek.
Kérjed Istent, tiéd leszek,
Ha jól kéred, hasznát veszed,
Ha jól kéred, hasznát veszed.

Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni?
Mert én tudok beszélgetni,
Mégis alig tudok élni,
Mégis alig tudok élni.
(dúdolás)

(Görbepataka)

7 Piros hajnal csillaga Felföldi lakodalmások

Ne aludj el, két szememnek világa,
Mert majd fölkel piros hajnal csillaga.

Egyik csillag Kostyál János csillaga,
Másik csillag Potus Anni csillaga.

(Menyhe)

Ó, én édes aranyos kácsám,
Ha kirepülsz udvaromból,
Ha kirepülsz udvaromból,
Hol léssen szállásod?

Kostyál János udvarába,
Az új pitvarába,
Az új pitvarába,
Főasztala mellett.

Don't cry, my rose, don't be sad
That I can't be yours.
Ask the Lord and I'll be yours,
If you ask Him well, you will be helped,
If you ask Him well, you will be helped.

Little bird, how can you live
When you can't speak?
For I can speak,
And I still can hardly live,
And I still can hardly live.
(murmur)

(Görbepataka)

The red morning star Wedding songs from Felföld

Don't fall asleep, light of my two eyes,
For the red morning star will soon rise.

One star is János Kostyál's star,
The other star is Anni Potus's star.

(Menyhe)

Oh my sweet dear duck,
If you fly out from my yard,
If you fly out from my yard,
Where will be your dwelling-place?

In János Kostyál's yard,
In his new yard,
In his new yard,
Beside his great table.

Főasztala mellett,
Mentől jobb szegében,
Főasztala mellett,
Mentől jobb szegében.

Azt gondolta Anni anyja,
Hogy a lánya barátnékkal,
De biz Anna a kiskertben,
Rózsát, mentét ültet,
Rózsát, mentét ültet,
Apró télizöldet.

(Barslédec)

Télizöld, télizöld,
Szép apró télizöld,
Akkor szedik a virágiát,
Mikor levelibe szép zöld.
Mikor levelibe szép zöld,
Virágjába ékes,
Virágjába ékes,
Levelibe díszes.

(Nyitraegerszeg)

Segélj el, Uram Isten,
Ahová mink clindultunk,
A hegybe, a völgybe,
Rózsáknak erdejébe.

Potus Anni háza előtt,
Egy szép kiskert kerekedett,
Abban nyílik piros rózsza,
Kostyál János leszakajtja.

Beside his great table,
At the best possible seat,
Beside his great table,
At the best possible seat.

Anni's mother thought
That her daughter was with her girlfriends,
But Anni was in the little yard
Planting roses and mints,
Planting roses and mints,
Tiny periwinkles.

(Barslédec)

Periwinkle, periwinkle,
Beautiful tiny periwinkle,
Its flowers are picked
When its leaves are pretty green,
When its leaves are pretty green,
Its flower is ornate,
Its flower is ornate,
Its leaves are adorned.

(Nyitraegerszeg)

Help us, our Lord,
Where we're setting out to,
To the hill, to the vale,
To the wood of roses.

A pretty little garden sprang up
In front of Anni Potus's house.
A red rose blossoms in it,
And János Kostyál plucks it.

Potus Anni háza felett,
Egy kis felhő kerekedett,
Abból esik lassú eső,
Mossa össze mind a kettőt.

(Menyhe)

Anyám, anyám,
Anyám édesanyám,
Jobb szeretném,
Jobb szeretném,
Ha meghalnák.

Lányom, lányom,
Lányom, édes lányom,
Kire hagynád,
Kire hagynád,
Sok szép ruhád.

Sok szép ruhád,
Sok szép ruhád,
Hímes dunnád,
Hímes dunnád,
Hímes dunnád,
Cifra ládád?

Víz vigye el,
Víz vigye el,
Hímes dunnám,
Tűz égesse,
Tűz égesse,
Cifra ládám!

(Menyhe)

A small cloud sprung up
Above Anni Potus's house.
A slow rain pours out from it
And merges both of them.

(Menyhe)

My mother, my mother,
My mother, my sweet mother,
I would prefer,
I would prefer
Dying.

My daughter, my daughter,
My daughter, my sweet daughter,
Who would you bequeath,
Who would you bequeath
Your many beautiful clothes to?

Your many beautiful clothes,
Your many beautiful clothes,
Your embroidered quilt,
Your embroidered quilt,
Your ornamented case.

Let the water carry away,
Let the water carry away
My embroidered quilt,
Let the fire consume,
Let the fire consume
My ornamented case!

(Menyhe)

Zörög a kocsí, csattog az ostor,
Talán értem jönnek, talán engem visznek,

Még búcsút se vettem, apámtól, anyámtól,
Legény mátkáimtól, leánypajtásimtól.

Jöjj be, anyám, jöjj be, fond be a hajamat,
Ötösbe, hatosba, két szál selyemszálba.

Ha most be nem fonod, többé be se fonod,
Ötösbe, hatosba, két szál selyemszálba.

Kísérj, anyám, kísérj, csak a kapuig is,
Azután elmegyek, egyedül magam is.

Sirass anyám, sirass, még előtted járok,
Azután ne sirass, ha útnak indulok.

(Geszte)

Elment a madárka, üres a kalitka,
Azt üzente vissza, visszajő tavaszra.

Ha tavaszra nem jó, búza pirulásra,
Ha akkorra sem jó, tudd meg, sohasem jó.

(Áj – Menyhe)

The coach is rattling, the whip is cracking,
Perhaps they have come for me, perhaps they
are taking me away.

I haven't said farewell to my father, my mother,
To my boy friends, to my girlfriends.

Come in, my mother, come in and plait my hair
Into five locks, into six locks, into two silk locks.

If you don't plait it now, you'll never plait it
again
Into five locks, into six locks, into two silk locks.

Accompany me, my mother, accompany me, if
only to the gate,
From there I can walk away by myself.

Cry for me, my mother, cry for me while I walk
in front of you,
And don't cry for me after I started out.
(Geszte)

The little bird is gone, the cage is empty.
She sent back a message that she would be back
by the springtime.

If she isn't back by the spring, she'll be back
when the wheat is ripe,
If she's not back by that time, know that she'll
never come back.

(Áj – Menyhe)

8 Csillagtalan sötét éjjel Éjjeli és hajnali nóták Erdélyből

Tele van a sötét égbolt
Ragyogó csillaggal,
Tele van az én szívem is
Keserű bánattal.
Mit ér nekem, mit ér nekem
Csillag ragyogása,
Ha az én bús szívemnek
Nincs vigasztalása.

Látom életemet nem igen gyönyörű,
Az én két orcámon folydogál a könnyű.
Ha tudta határát, rövid szerelmesnek,
Miért nem hagyta békét, én árva fejemnek.

(Szék)

S csillagtalan sötét éjjel, s csillagtalan sötét éjjel
Jártam a virágos réten,
S ott láttam egy árva lelket és kihallgatta, hogy
mit beszélek,
És kihallgatta, hogy mit beszélek.
S nem beszélek én egyebet, csak a régi
szeretőmet,
S nem beszélek én egyébről, csak a régi
szerelemről.

S erdők, mezők, vad ligetek, s erdők, mezők, vad
ligetek,
Hadd bújdossak tibenetek!
S hadd bújdossak a vadakkal, sírjak a kis
madarakkal,
Sírjak a kis madarakkal!
Ej de la la la la

(Magyarszövát)

Starless dark night – Night and dawn songs from Transylvania

The dark sky is
Spangled with bright stars
And so is my heart
With deep sorrow.
What good does it do, what good does it do
When the stars shine,
If my sad heart
Can't find comfort.

I see my life without beauty.
Tears flow down on my two cheeks.
If you knew that your love would end,
Why didn't you leave my poor heart alone?

(Szék)

At a starless dark night, starless dark night
I wandered on the flowery meadows,
And I found there a lonely soul who listened to
me,
Who listened to my talk.
And I cannot talk about anything but my old
love.
And I cannot speak about anything but my old
love.

Woods, meadows and wild groves, woods,
meadows and wild groves,
Please hide me!
Let me wander with the beasts, let me cry with
the little birds,
Let me cry with little birds!
Hey, ha lalalala...

(Magyarszövát)

Arra kérem az én jó Istenemet,
Gyógyítsa meg az én árva szívemet,
Gyógyítsa meg az én árva szívemet!
Gyöngé szívem nemsokára megreped.

Fáj a szívem, kimondani nem lehet.
S akiért fáj, gyógyítani sem lehet.
Majd meggyógyít a koporsóm deszkája,
Mikor a föld suhogva omlik rája.

De szeretnék az égen csillag lenni,
S az ég alján homályosan ragyogni.
Éjfél körül körbejárnam az eget,
Hogy megtudnám, hogy a babám kit szeret.
(Kőrösfő)

A hajnali csillag ragyog,
Én még a lányoknál vagyok,
Jaj istenem, hogy szegyenlem,
Hogy reggel kell hazamennem. Ajlala...

Reggel, reggel, reggel felé
Eregelek haza felé,
Itt a babám, tudom szeret,
Gondolom, hogy hazavezet,
Hazamegyek, ha későn is,
Ha mindjárt tíz órakor is. Ajlala...
(Méra)

I beg my good Lord
To heal my poor heart,
To heal my poor heart!
My weak heart will soon break.

My heart aches so much, I cannot even say how.
Who makes my heart ache, it cannot be healed.
The boards in my coffin will heal me,
When the earth falls on them.

I'd like to be a star in the sky,
Shining faintly on the bottom of the sky.
Around midnight I would wander around in
heaven,
To find out whom my baby loves.
(Kőrösfő)

The morning star shines,
And I'm still with the girls,
Oh my God, what a shame,
That I have to go home in the morning. Aylalala...

As the morning, the morning, the morning comes
I'm going home,
My baby is here, I know that she loves me,
I believe she'll walk me home,
I'm going home, even if it's late,
Even if it's at ten o'clock. Aylalala...
(Méra)

9 Hajnalváró Somogyi és gömöri rabének

Isten hozzád szülöttem föld,
Én miattam lehetsz már zöld,
Tiportalak nem tiporlak,
Isten hozzád, már itthagylak.

Nem hitted el, édesanyám,
Két szál deszka a nyoszolyám,
Sűrű csillag és holdvilág,
Még a fényes nap se süt rám.

Azt se hittem volna soha,
Tömléc oldalamat nyomja,
Bodor hajam lekoptassa,
Piros orcám meghervassza.

(Somogyszob)

Várom én is hajnalomat,
De mindig homályba virrad,
Fényes napom nem ragyoghat,
Fejemre kedvet nem hozhat.

Csak az nekem nagy bánatom,
Naplementét nem láthatom,
De még az nagyobb bánatom,
Nemzetségem gyűlöl, hallom.

Nemzetségem gyűlöl, hallom,
Még a vért is vízzé látom,
Még a vért is vízzé látom,
Nincsen e földön, ki szánjon.

Waiting for the dawn Prison-songs from Somogy and Gömör

Farewell to my homeland,
I care not if you turn green,
I used to tread on you, but not anymore,
Farewell to you, I'm going away.

You wouldn't have thought, mother,
That two planks are my bed,
Dense star-shine and moonlight,
Not even the bright sun shines upon me.

I would never have thought,
That prison would hurt my ribs,
Rub my curled hair,
And make my red cheeks whither.
(Somogyszob)

I'm waiting for my dawn,
But the day always breaks in darkness,
My bright sun cannot shine,
It cannot cheer me up.

My only great sorrow is that
I cannot see the sunset,
And my even greater sorrow is that
My people hate me, as I hear.

My people hate me, as I hear,
I see blood as water,
I see blood as water,
There's no one on Earth to pity me.

Összel, mikor a falevél
Megsárgul, elhordja a szél,
Ez a világ csak fárasztott,
Engem ily bánatra hozott.

Búra, búra, nagy bánatra,
Bár ne szülehettem volna,
Vagy az anyám kis koromba,
Zárt volna a koporsóba.

(Áj)

In the autumn, when the leaves
Turn yellow, the wind blows them away,
This world made me tired,
Brought sorrow on me.

I wish I hadn't been born to feel
Sorrow, sorrow, deep sorrow,
When I was a boy, my mother
Should have locked me in a coffin.

(Áj)

Translated by Dávid Oláh

For Bobby
with love
from
Luti

22.08.2010. Budapest

DDD

Hangfelvétel / Soundrecording: Péter Péterdi (ZA-KI Studio)

Design: Miklós Juhász

Photo: Zita Kovács

© 1999 HUNGAROTON RECORDS LTD.

CD is manufactured by Sony DADC in Austria

"Add fel Isten azt a napot"

"Let the sun rise, dear God"

Napfogyatkozás / Eclipse
**SZVORÁK
KATI**

Bánatdalok

Hungarian Folksongs

DIGITAL
STEREO
HCD 18239